

Tattas be like

De afgelopen maand was de Facebook-pagina 'Tattas be like ...' erg populair, een pagina waarop de draak wordt gestoken met typisch Nederlands gedrag. 'Tatta' is overgenomen uit het Surinaams, dat het woord weer heeft

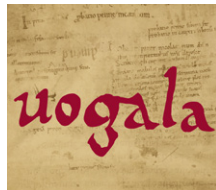
geleend uit het Engels. In straattaal betekent het 'Nederlander'.

1. Wat is de oorspronkelijke betekenis van 'tatta'?

- Aardappel.
- Boer.
- Kaas.
- Papa.

Vogala

Vorige maand verscheen Vogala, een app waarmee je kunt luisteren naar voorgelezen Middelnederlandse teksten. Veel mensen vinden deze teksten, geschreven tussen 1200 en 1500, makkelijker te begrijpen als ze worden voorgelezen.

2. Hoe komt dat?

- De geschreven tekst bevat letters die wij niet meer kennen.
- De meeste mensen zijn te lui om te lezen.
- De overeenkomst met het Engels valt dan pas op.
- De spelling van de oude teksten is lastig.

Olympia

Vorige week zijn de Olympische Spelen begonnen. Dit jaar vinden ze plaats in de Russische stad Sochi. Of is het toch Sotsji, Sotchi of Sotschi?

3. Wat is de juiste spelling in het Nederlands?

- Dat maakt niet uit; alle varianten zijn correct.
- Sochi; zo staat het in het logo.
- Sotschi; zo spellen de Duitsers het ook.
- Sotsji; zo is het zo Nederlands mogelijk.

Frysk

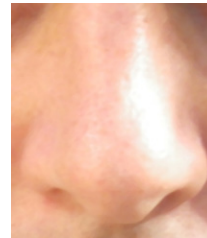
Sinds 1 januari is in Nederland een nieuwe taalwet van kracht: de Wet gebruik Friese taal. Daarin staat onder andere dat er een Orgaan voor de Friese taal komt dat de Friese taal moet beschermen en bevorderen. Ook staat in de wet hoe het Fries gebruikt mag worden.

4. Hoe mag je het Fries gebruiken?

- Je mag Fries praten tegen je arts in Friesland; hij hoort je te verstaan.
- Je mag in Friesland het Fries gebruiken als officiële taal.
- Scholen mogen in Friesland volledig lesgeven in het Fries.
- Alle drie de bovenstaande situaties zijn toegestaan.

In geuren en kleuren

Mensen zijn over het algemeen slecht in het omschrijven van geuren. Meestal komen we niet verder dan 'vies' of 'lekker', soms met een beschrijving van waar de geur op lijkt: 'rozen' of 'vers gemaaid gras'. Nijmeegse taalwetenschappers hebben onderzoek gedaan naar dit verschijnsel.

5. Waarom kunnen we geuren zo slecht benoemen?

- Omdat geuren snel vervliegen.
- Omdat ons hersengebied voor reuk niet verbonden is met het taalgebied.
- Omdat onze neus slecht geuren kan onderscheiden.
- Omdat onze taal daar niet de woorden voor heeft.

Debat

Afgelopen januari werd het NK Debatteren voor Scholieren gewonnen door scholieren van het Utrechts Stedelijk Gymnasium. Zij wisten hun standpunten het best te onderbouwen met valide (geldige) argumenten. Bekijk de volgende argumentatie.

'Ik ben een voorstander van democratie, want ik vind het belangrijk dat het volk bepaalt wie het land bestuurt.'

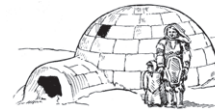
6. Welke drogreden is hier gebruikt?

- Een cirkelredenering.
- Een onjuiste oorzaak-gevolgrelatie.
- Een overhaaste generalisatie.
- Een valse vergelijking.

Bedreigde gebaren

Een Nederlandse taalwetenschapster heeft de gebarentaal van de Inuit in Canada en Groenland beschreven. Deze taal wordt met uitsterven bedreigd. Ook de Nederlandse Gebarentaal (NGT) staat op de lijst met bedreigde talen van Unesco. Voor steeds minder mensen is het de eerste taal.

7. Hoe komt dit?

- De Engelse gebarentaal verdringt de Nederlandse.
- Het aantal doofgeboren kinderen neemt af.
- Smartphones hebben gebarentaal overbodig gemaakt.
- Steeds meer doven leren spreken dankzij betere hoortoestellen.

Verwondering

Eind januari ging de Poëzieweek van start, met als thema 'verwondering'. Poëzie is er in vele vormen en maten. Eén daarvan is de haiku, die je schrijft volgens het 5-7-5-principe. De volgende haiku is van Willem Hussem.

'het druppelen van een waterkraan beklemtoont de stilte in huis'

8. Waar staat het 5-7-5-principe voor?

- Het aantal klinkers per regel.
- Het aantal lettergrepen per regel.
- Het aantal medeklinkers per regel.
- Het aantal woorden per regel.

Partners

De Praktijk
natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

